

การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
The Participation of Village Health Volunteers in Promoting Government Policies in the Surveillance of the COVID-19 Epidemic, Muang District, Khon Kaen Province

พระอมาตย์ สุ่มงคโล (เลยยุทธ)

Phra Amat Sumangkharo (Lueyyut)

สุธิพงษ์ สวัสดิ์ทา

Sutipong Sawatta

สุรพล พรหมกุล

Suraphon Promgun

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Kohon Kaen Campus

Email: Onter579@gmail.com

(Received: May 5, 2023/ Revised: June 12, 2023/ Accepted: December 28, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์หลักสังคหวัตถุ 4 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 375 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการทดสอบ (t-test) และการทดสอบ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2) อาสาสมัครประจำหมู่บ้านที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนอาสาสมัครประจำหมู่บ้านที่มีอายุและระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 แตกต่างกันไป

3) แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์หลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า ควรเห็นถึงความสำคัญของการเฝ้าระวังป้องกันโรคและรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งผู้ป่วย ครอบครัว

และชุมชน ควรสื่อสารเพื่อให้เกิดการร่วมมือกันทุกฝ่าย ควรประพฤติตัวให้เป็นอย่างที่ถูกต้อง ในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ ควรปฏิบัติตนให้เสมอต้นเสมอปลายและแสวงหาความรู้ที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์

คำสำคัญ: อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน, นโยบายภาครัฐ, โรคโควิด - 19

Abstract

This research aimed to: 1) investigate the level of involvement of village health volunteers in promoting government policies on the COVID-19 epidemic surveillance, 2) compare the level of involvement of village health volunteers in promoting government policies on the COVID-19 epidemic surveillance, and 3) explore strategies to enhance the involvement of village health volunteers in promoting government policies on the COVID-19 epidemic surveillance in Mueang District, Khon Kaen Province. The study adopted the Principles of Sangkhavaththu 4 and employed a mixed-method research design with a sample size of 375 participants and 10 key information providers. Data collection instruments included questionnaires and interviews. The data were analyzed using various statistical methods, including frequencies, percentages, means, standard deviations, t-tests, and F-tests.

The research results were as follows:

1) The overall level of involvement of village health volunteers in promoting the government's policy on the COVID-19 epidemic surveillance in Mueang District, Khon Kaen Province, was high.

2) Village health volunteers with different genders and educational backgrounds had similar levels of involvement in promoting the government's policy on the COVID-19 epidemic surveillance. However, village health volunteers with different ages and lengths of service exhibited varying levels of involvement in promoting the government's policy on the COVID-19 epidemic surveillance.

3) The strategies for promoting the involvement of village health volunteers in the government's policy on the COVID-19 epidemic surveillance in Mueang District, Khon Kaen Province, were found to be effective when applying the Principles of Sangkhavaththu 4. The research revealed the significance of disease surveillance and the awareness of its impact on patients, families, and communities. It emphasized the importance of collaboration and effective communication among all parties, while urging village health volunteers to serve as role models in disease prevention. Furthermore, continuous learning and staying up-to-date with current knowledge were highlighted as essential factors.

Keywords: involvement, village health volunteers, COVID-19 epidemic

1. บทนำ

นับแต่เกิดการระบาดของไวรัส โควิด-19 หรือ โรค COVID - 19 ตั้งแต่ปลายปี พุทธศักราช 2562 ซึ่งรุนแรงและขยายวงกว้างไปทั่วโลก สถานการณ์การแพร่ระบาดครั้งนี้ มีผลกระทบต่อสังคมไทยในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ ทั้งนี้รัฐได้มีมาตรการต่าง ๆ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทำให้การจัดการและจำกัดการระบาดของโรคนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ปรีดา แต่อารักษ์ และคณะ, 2563: 1) ส่วนหนึ่งมาจากการค้นหากลุ่มเสี่ยงเข้าสู่กระบวนการคัดกรอง นำเข้าระบบการรักษา ซึ่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นกำลังสำคัญในการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น เป็นด่านหน้าออกเคาะประตูบ้าน เพื่อให้ความรู้ และเข้าถึงมาตรการของการเว้นระยะห่าง รวมทั้งค้นหากลุ่มเสี่ยง นำเข้าสู่ระบบการรักษา อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คือ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชาวบ้านและได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยมีบทบาทหน้าที่สำคัญในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสุขอนามัย (Change agents) การสื่อสารข่าวสารสาธารณสุข การนำเผยแพร่ความรู้ การวางแผน และประสานกิจกรรมพัฒนาสาธารณสุข ตลอดจนให้บริการสาธารณสุขด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังและป้องกันโรค การช่วยเหลือและรักษาพยาบาลขั้นต้น โดยใช้ยาและเวชภัณฑ์ตามขอบเขตที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด การส่งตัวผู้ป่วยไปรับบริการ การฟื้นฟูสภาพและการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ ในช่วงโรคระบาด COVID - 19 นี้ กรมสาธารณสุขได้มีหนังสือ เรื่อง การดำเนินงานเฝ้าระวังโรคโควิด - 19 ในชุมชน แจ้งไปยังนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ทุกจังหวัด โดยกระทรวงมหาดไทย ได้แจ้งมาตรการในการลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ในชุมชน โดยให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ร่วมเป็นทีมเฝ้าระวังในระดับชุมชน และตามหนังสือคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ได้แจ้งให้จังหวัดทำแผนปฏิบัติการค้นหา เฝ้าระวังโรคโควิด - 19 ในระดับอำเภอ/ชุมชน เนื่องด้วยสถานการณ์การเดินทางกลับภูมิลำเนาของประชาชน ทั้งจากประเทศที่เป็นพื้นที่ที่มีการระบาด รวมทั้งประชาชนที่กลับจากพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคในชุมชน (กระทรวงสาธารณสุข, 2564: ออนไลน์) จากการที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ได้ทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น สามารถค้นหากลุ่มเสี่ยงนำเข้าสู่ระบบการรักษา กว่า 2,266 คน ซึ่งเป็นผลงานระดับโลกที่องค์กรอนามัยโลกกล่าวชื่นชม นับเป็นหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ และเป็นตัวอย่างให้กับหลายประเทศนำไปเป็นแนวทางในการควบคุมโรค (Hfocus, 2564: ออนไลน์)

โดย นายสมศักดิ์ จังตระกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น เป็นประธานในงานมหกรรมรวมพลัง อสม.ขอนแก่น รวมพลังต้านภัยโควิด-19 ประจำปี 2563 เพื่อสร้างเสริมสุขภาพให้ประชาชนมีสุขภาพดี ส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน ฟังตนเองได้ สนับสนุนการเป็นจิตอาสา ของ อสม. ในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและส่วนรวม โดยมี นายสมชายโชติ ปิยวัชรเวลา นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น และ อสม.ทั้ง 26 อำเภอในจังหวัดขอนแก่น ร่วมงานกว่า 1,000 คนโดยนายสมศักดิ์ จังตระกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น กล่าวว่า “จังหวัดขอนแก่นให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสุขภาพของประชาชน สนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดระบบสุขภาพ สร้างเสริมสุขภาพ ควบคุมและป้องกันโรคให้ประชาชนและชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เกิดชุมชนสุขภาวะ เมืองสุขภาพที่ดี เพื่อมุ่งสู่การเป็น Khonkaen Smart Living จากวิกฤติการระบาดของโรคติดต่อไวรัสโควิด-19 ซึ่งพี่น้อง อสม.จังหวัดขอนแก่นเป็นแกนนำและพลังสำคัญในการเฝ้าระวังและป้องกัน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น จนได้รับคำชมจากองค์การอนามัยโลก (WHO) และยังเน้นย้ำ อสม.จังหวัดขอนแก่น “การ์ดอย่าตก” ในการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ระลอกใหม่ อสม.ทุกคน

ต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการป้องกันตนเอง และแนะนำความรู้แก่ประชาชนในชุมชนต่อไป (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2564: ออนไลน์)

ในขณะที่เดียวการทำงานระหว่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านกับชุมชนเพื่อให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีสามารถประยุกต์หลักสังคหวัตถุ 4 มาเป็นเครื่องมือในการทำงาน เชื่อมความสัมพันธ์กันของคนในสังคม ซึ่งประกอบด้วย ทาน การแบ่งปัน อ้อเพื่อพ่อแม่ เสียสละ ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำ ปิยวาจา คือ การเจรจาที่อ่อนหวานสมานสามัคคีประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลัก อัตถจริยา การประพฤติประโยชน์สาธารณะ และสมานัตตตา ความประพฤติปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

ดังนั้น การดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการหยุดหรือยับยั้งการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งสาเหตุหนึ่งได้มาจากการรับรู้ความรุนแรงของโรคดังกล่าวทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เกิดความตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบที่กำลังเกิดขึ้นในกายภาคหน้า หากไม่มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง ผู้วิจัยถึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 ในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการหารูปแบบการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคดังกล่าวหรือโรคอุบัติใหม่ในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามหลักสังคหวัตถุ 4

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

3.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 6,070 คน (ระบบสารสนเทศงานสุขภาพภาคประชาชน กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน, 2564)

3.3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้วิจัยได้ทำการคำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรของ Taro Yamane จำนวน 375 คน และผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 รูป/คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการเฝ้าระวังโรค ด้านการป้องกันและควบคุมโรค และด้านการส่งเสริมสุขภาพ โดยการใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทาน (การเสียสละ) ด้านปิยวาจา (วาจาเป็นที่รัก แสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผล) ด้านอัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) และ ด้านสมานัตตตา (การปฏิบัติสม่ำเสมอ)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สำหรับอธิบายลักษณะสำคัญทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติอนุมาน สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ตามลำดับสำคัญ

4. ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสังคหวัตถุ 4 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.26$) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 4.05$) ด้านการป้องกันและควบคุมโรค ($\bar{x} = 3.77$) ด้านการเฝ้าระวังโรค ($\bar{x} = 3.68$) และด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.68$) ตามลำดับ

2) อาสาสมัครประจำหมู่บ้านที่มี เพศและระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 ไม่แตกต่างกัน ส่วนอาสาสมัครประจำหมู่บ้านที่มีอายุ และระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า ด้านทาน ควรเห็นถึงความสำคัญของการเฝ้าระวังป้องกันโรคและรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งผู้ป่วยครอบครัว และชุมชน ควรมีจิตอาสาสามารถในการทำงานด้วยความเต็มใจเสียสละ การช่วยเหลือให้บุคคลนั้น ๆ พ้นจากความทุกข์ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน การเสียสละแบ่งปันเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น ด้านปิยวาจา ควรพูดสื่อสารกับ

ชุมชนในเรื่องของการควบคุมและป้องกันโรคโควิด-19 จะต้องพูดด้วยหลักการ ด้วยเหตุผลทางวิชาการและความเห็นอกเห็นใจผู้ได้รับผลกระทบ เพื่อให้เกิดการร่วมมือกันทุกฝ่าย และต้องมีความรู้ที่สีกสนใจต่อสถานการณ์โรคโควิด-19 ด้านอรรถจริยา ควรประพฤติตัวให้เป็นตัวอย่างที่ถูกต้อง ในการป้องกันตนเองและการแพร่กระจายเชื้อ และการปฏิบัติตามมาตรการการควบคุมของกระทรวง และสามารถเป็นแกนนำในการส่งเสริมการเฝ้าระวังป้องกันโรคโควิด - 19 ด้านสมานัตตตา ควรปฏิบัติตัวในการป้องกันโรค ควรแสวงหาความรู้ที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ ควรปฏิบัติตามมาตรการที่ได้รับมอบหมายในการควบคุมโรคอย่างต่อเนื่อง ไม่ละเว้นการทำหน้าที่ของตนเอง ควรสอดส่องดูแลและมีการรายงานข้อมูลที่ทำหันท่อเหตุการณ์ ควรปฏิบัติตนให้เสมอต้นเสมอปลาย ควรทำหน้าที่ด้วยความจริงใจและเต็มใจ ไม่เอาเปรียบ ไม่ฉวยโอกาสแสวงหาผลประโยชน์บนความทุกข์ของผู้อื่น

5. อภิปรายผล

การอภิปรายผลครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่มีความสำคัญการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

5.1 การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการเข้าร่วมประชุมรับฟังสถานการณ์เกี่ยวกับโรคโควิด -19 มีการติดตามเฝ้าระวังบุคคลที่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีการเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง มีการตั้งจุดคัดกรอง และมีการสื่อสารผ่านช่องทาง line group ระหว่างกลุ่มในพื้นที่รับผิดชอบ มีการปฏิบัติตามมาตรการที่ได้รับมอบหมายในการควบคุมโรคอย่างต่อเนื่อง และแสวงหาความรู้ที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติ วงศ์ปทุมทิพย์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสซิกา อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสซิกา ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก กิตติ วงศ์ปทุมทิพย์ (2560) และสอดคล้องกับ วิทยา ชินบุตร และนภัทร ภักดีศรีวิชัย ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามนโยบายรัฐบาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า (1) อสม. มีการปฏิบัติงานตามบทบาท อยู่ในระดับมาก (วิทยา ชินบุตร และนภัทร ภักดีศรีวิชัย, 2564) และสอดคล้องกับ ศุภกษญา ภูวงค์ระรัต, สมภพ อาจชนะศึก และปิยะณัฐ นามชู (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาสถานการณ์การเฝ้าระวังป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชน โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของ อสม. และการจัดการของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของอสม. ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด 19 ในชุมชน อยู่ใน และสอดคล้องกับ เยาวลักษณ์ ชาวบ้านโพธิ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า (1) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน มีการปฏิบัติงานตามบทบาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ จิราพร บาร์ศรี, เจนรบ พลเดช, ผ่องพรรณ มุริกันนท์, รินดา พันธุ์กาฬสินธ์, สมทรง พลเดช (2564) ได้ทำการวิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด”

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับ กัลยารัตน์ อินทบุญศร (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมส่งเสริมสุขภาพประชาชนในวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการมีส่วนร่วมส่งเสริมสุขภาพประชาชนในวิกฤตโควิด-19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่าอาสาสมัครประจำหมู่บ้านที่มีเพศ ระดับการศึกษา ต่างกัน ส่วนร่วมในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่า อาสาสมัครประจำหมู่บ้านที่มีอายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 แตกต่างกันไป เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประเด็นอายุ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ช่วงอายุของบุคคลที่ต่างกัน ทำให้มีประสบการณ์การเรียนรู้ รวมไปถึงความรับผิดชอบหน้าที่และสังคมที่แตกต่างกัน โดยประสบการณ์การเรียนรู้ในปัจจุบันนี้ ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยง่ายผ่านทางสื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ทำให้ทุกคนมีข้อมูลสำหรับตัดสินใจ ส่งผลต่อ ระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 แตกต่างกันในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติ วงศ์ปทุมทิพย์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสซิกา อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัย พบว่า อายุ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสซิกา และไม่สอดคล้องกับ วิทยา ชินบุตร และนภัทร ภัคศิรวิชัย (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามนโยบายรัฐบาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า อายุ ไม่ส่งผลกระทบต่อบทบาทในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเด็นระยะเวลาการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเข้าใจในบทบาทแล้วขอบเขตหน้าที่ของตน และได้ลงพื้นที่ในการทำงาน มีประสบการณ์ทางด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงสถานะ และมีความเข้าใจในบริบทพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ สอดคล้องกับ วิทยา ชินบุตร และนภัทร ภัคศิรวิชัย (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามนโยบายรัฐบาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ไม่ส่งผลกระทบต่อบทบาทในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

5.3 แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผลการวิจัยพบว่า ควรส่งเสริมเห็นถึงความสำคัญของการเฝ้าระวังป้องกันโรคและการตระหนักรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งผู้ป่วย ครอบครัวและชุมชน ควรมีการสื่อสารเพื่อให้เกิดการร่วมมือกันทุกภาคส่วน ควรมีการประพจน์ให้เป็นตัวอย่างที่ถูกต้อง ในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อและแสวงหาความรู้ที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ สอดคล้องกับ กัลยารัตน์ อินทบุญศร (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมส่งเสริมสุขภาพประชาชนในวิกฤตโควิด-19 ในเขตอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาพัฒนาการมีส่วนร่วมส่งเสริมสุขภาพประชาชนในวิกฤตโควิด-๑๙ ในเขตอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ควรกำหนดนโยบายการดำเนินงานแบบบูรณาการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องโดยมีการวางแผนในการดำเนินงานที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาส่งเสริมสุขภาพประชาชนในวิกฤตโควิด-๑๙ จัดแนวทางกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพประชาชนในวิกฤตโควิด-๑๙

เสริมสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่องในการส่งเสริมสุขภาพประชาชน และสอดคล้องกับ เยาวลักษณ์ ชาวบ้านโพธิ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางแก้ไข คือ สร้างความตระหนักถึงความรุนแรงของโรค รัฐต้องเพิ่มงบประมาณสนับสนุน ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องความเป็นมาสาเหตุ ความรุนแรงของโรค และการป้องกันรักษา เพิ่มศักยภาพด้านการสื่อสาร และจัดหาคูคลาการทางการแพทย์และอาสาสมัครให้เพียงพอ

6. องค์ความรู้ใหม่

1) องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน นอกจากนี้ พบว่า อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 ไม่แตกต่างกัน อีกทั้งยังพบว่า อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ที่มีอายุ และระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) องค์ความรู้ที่ได้รับจากการสังเคราะห์จากการวิจัย พบว่า แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า ด้านทาน ควรเห็นถึงความสำคัญของการเฝ้าระวังป้องกันโรคและรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งผู้ป่วยครอบครัวและชุมชน ควรมีจิตอาสาสามารถในการทำงานด้วยความเต็มใจเสียสละ การช่วยเหลือให้บุคคลนั้น ๆ พ้นจากความทุกข์โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน การเสียสละแบ่งปันเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น ด้านปิยวาจา ควรพูดสื่อสารกับชุมชนในเรื่องของการควบคุมและป้องกันโรคโควิด-19 จะต้องพูดด้วยหลักการ ด้วยเหตุผลทางวิชาการและความเห็นอกเห็นใจผู้ได้รับผลกระทบ เพื่อให้เกิดการร่วมมือกันทุกฝ่าย และต้องมีความรู้สึกสนใจต่อสถานการณ์โรคโควิด-19 ด้านอัตถจริยา ควรประพฤติตัวให้เป็นตัวอย่างที่ถูกต้อง ในการป้องกันตนเองและการแพร่กระจายเชื้อ และการปฏิบัติตามมาตรการการควบคุมของกระทรวง และสามารถเป็นแกนนำในการส่งเสริมการเฝ้าระวังป้องกันโรคโควิด - 19 ด้านสมานัตตตา ควรปฏิบัติตัวในการป้องกันโรค ควรแสวงหาความรู้ที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ ควรปฏิบัติตามมาตรการที่ได้รับมอบหมายในการควบคุมโรคอย่างต่อเนื่อง ไม่ละเว้นการทำงานหน้าที่ของตนเอง ควรสอดส่องดูแลและมีการรายงานข้อมูลที่เหมาะสมต่อเหตุการณ์ ควรปฏิบัติตนให้เสมอต้นเสมอปลาย ควรทำหน้าที่ด้วยความจริงใจและเต็มใจ ไม่เอาเปรียบ ไม่ฉวยโอกาสแสวงหาผลประโยชน์บนความทุกข์ของผู้อื่น

7. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติดังต่อไปนี้

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคอุบัติใหม่ วิกฤติการณ์ หรือภัยพิบัติด้านสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษามาใช้ในการกำหนดนโยบาย จัดหาทรัพยากร การพัฒนาศักยภาพ และเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติงาน รวมทั้งการพัฒนาระบบสวัสดิการของ อสม. เพื่อให้ อสม. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มกำลัง และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยเสนอแนะการดำเนินการวิจัยในลักษณะต่อไปนี้

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของ อสม. ในการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในระลอกใหม่หรือวิกฤติสุขภาพ (Health Crisis) ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

2) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบาย ภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น หลักขรวาจาธรรม 4, หลักพรหมวิหาร 4, หลักอิทธิบาท 4, หลักอปริหานิยธรรม 7 เป็นต้น เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยในครั้งนี้

3) ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการส่งเสริมนโยบายภาครัฐต่อการเฝ้าระวังโรคระบาดโควิด 19 ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

8. เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงสาธารณสุข. (11 สิงหาคม 2564). การดำเนินงานเฝ้าระวังโรคโควิด-19 ในชุมชน. สืบค้นเมื่อ 31 มกราคม 2564. จาก <http://www.hsscovid.com/files/การดำเนินงานเฝ้าระวังโรคโควิด-19.pdf>.
- กิตติ วงศ์ปทุมทิพย์. (2560). การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อไวรัสซิกา อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม. *สำนักงานป้องกันโรคที่ 7 ขอนแก่น*. 24(2), 59-67.
- กัลยารัตน์ อินทบุญ. (2563). การมีส่วนร่วมส่งเสริมสุขภาพประชาชนในวิกฤติโควิด-19 ในเขตอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*. 9(2), 625-635.
- จิราพร บาริศรี, เจนรบ พลเดช, ผ่องพรรณ มุริกันนท์, รินดา พันธุ์กาฬสินธุ์, สมทรง พลเดช. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 7(2), 33-45.
- ปรีดา แต่อารักษ์ และคณะ. (2563). แนวทางการจัดวงปรึกษาหารือร่วมพลังพลเมืองตื่นรู้ ช่วยชาติ สู้ภัยโควิด-19 ระยะฟื้นฟูคุณภาพชีวิต. สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ.
- เยาวลักษณ์ ชาวบ้านโพธิ์. (2564). บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. 4(1), 44-58.

- วิทยา ชินบุตร และนภัทร ภัคดีศรีวิชัย. (2564). บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการป้องกันการระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามนโยบายรัฐบาล อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 6(2), 304-318.
- ศุภกัญญา ภาวังคะรัต, สมภพ อัจจนะศึก และปิยะณัฐ นามชู. (7 ธันวาคม 2563). การศึกษาสถานการณ์การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชน โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน. สืบค้นเมื่อ 31 มกราคม 2564. จาก [http://phc.moph.go.th/www_hss/data_center/dyn_mod/\(Full_paper_edit\)__A_Study_of_COVID19_Surveillance,_Prevention_and_Control_in_Communities_\(1\)_dec_jan_21.pdf](http://phc.moph.go.th/www_hss/data_center/dyn_mod/(Full_paper_edit)__A_Study_of_COVID19_Surveillance,_Prevention_and_Control_in_Communities_(1)_dec_jan_21.pdf).
- สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. (7 พฤศจิกายน 2563). จ.ขอนแก่น จัดยิ่งใหญ่ มหกรรมรวมพลัง อสม.ขอนแก่น รวมพลังต้านภัยโควิด-19. สืบค้นเมื่อ 31 มกราคม 2564, จาก <https://thai.news.prd.go.th/th/News/detail/TCATG201107145551075>.
- Hfocus. (14 เมษายน 2563). องค์การอนามัยโลก ชม 'อสม.ไทย' เป็นพลังฮีโร่เจียบ 'ผู้โควิด-19'. สืบค้นเมื่อ 31 มกราคม 64, จาก <https://www.hfocus.org/content/2020/04/18972>.

ภาษาอังกฤษ

- Hfocus. (April 14, 2020). *The World Health Organization praises Thai VHVs as a silent hero to 'Fight COVID-19'*. Retrieved on 31st January 2021 from <https://www.hfocus.org/content/2020/04/18972>.
- Barisri J., Paladech J., Muriganon P., Pankalasin R. and Paladech S.. (2021). People Participation in the Prevention of COVID-2019 (COVID-2019), Koh Kaew Sub-district, Selaphum District, Roi Et Province. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*. 7(2), 33-45.
- Inthaboonsri K. (2020). The Public Health Participation in Crisis COVID-19 in Nam Som District, Udon Thani Province. *Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*. 9(2), 625-635.
- Wongpathomtip K.. (2017). The Participation in The Zika Virus Disease Prevention and Control for Health Volunteers in Don Tum District, Nakhon Pathom Province. *Office of Disease Prevention and Control 7, Khon Kaen*. 24(2), 59-67.
- Ministry of Public Health. (August 11, 2021). *Implementation of COVID-19 Surveillance in Communities*. Retrieved on 31st January 2021 from http://www.hsscovid.com/files/Implementation_of_surveillance_of_COVID-19.pdf.
- National News Bureau of Thailand. (November 7, 2020). *Khon Kaen Province organizes a Grand Festival of Gathering Power of Khon Kaen VHVs to fight against the Threat of COVID-19*. Retrieved on 31st January 2021 from <https://thainews.prd.go.th/th/News/detail/TCATG201107145551075>.

- Tearak P. et. al. (2020). *Guidelines for Organizing a Consultation Group to unite Citizens to awaken and help the Nation against the Threat of COVID-19 Quality of Life Recovery Period*. National Health Commission Office.
- Phawangkharat S., Ardchanasuk S. and Namchu P. (December 7, 2020). *A Study of the Situation of Surveillance, Prevention and Control of Coronavirus Disease 2019 in the Community by Village Health Volunteers (VHVs)*. Retrieved on 31st January 2021 from [http://phc.moph.go.th/www_hss/data_center/dyn_mod/\(Full_paper_edit\)_A_Study_of_COVID19_Surveillance,_Prevention_and_Control_in_Communities_\(1\)_dec_jan_21.pdf](http://phc.moph.go.th/www_hss/data_center/dyn_mod/(Full_paper_edit)_A_Study_of_COVID19_Surveillance,_Prevention_and_Control_in_Communities_(1)_dec_jan_21.pdf).
- Chinnabutr W. and Phakdisorawit N.. (2021). The Role of Village Health Volunteers (VHVs) in Preventing the Coronavirus 2019 (COVID-19) Outbreak according to Government Policy of Mueang District, Suphan Buri Province. *Journal of Social Science and Buddhist Anthropology*. 6(2), 304-318.
- Chaobanpho Y.. (2021). The Role of Village Health Volunteers in Preventing the COVID-19 in Phra Pradaeng District, Samut Prakarn Province. *Journal of Public Administration, Suan Sunandha Rajabhat University*. 4(1), 44-58.